

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

Item de eode[m] co[n]centu, & de uerbis concentus siue cantionis illius,
quę apud Esaia[m] audiuimus, s[an]ctus sanctus, sanctus dominus deus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

qui tunc erant uidentes cornutā faciē eius fugere potuerint, sicut usq; hodie fugiunt illorū posterī, uerū etiam spirituales filiī Israhel, ex quibus sumus & nos, uix aliquatinus tractando & retractando scripturam eius perspicere possimus, quo tendat claritas uultus eius, quo intendat radij cornutā faciei eius. ¶ Quærenti hoc uel illud respondere debemus, quia cœlestia sacramenta portare tunc non poterat totus fere carnalis mundus. Sic enim tunc erat mundus, quasi puer siue adolescentulus lasciuus atq; petulcus, cui pro parte illorum, quibus hereditas promittebatur in semine Abraham quod est Christus, uix posset inueniri pædagogus, qui reprimeret lasciuientes mores eius pœna præsentē, uindicta præsto apparente: ita ut plerorūq; illorū ignis absumeret, terra deglutiret, serpentinus mors deuoraret. Cum igitur talis esset mundus, quomodo illi competeret reuelata facie uel manifestis sermonibus enarrari rationem cœlorum, describi sanctorum ordines angelorū cum & ipsa, quæ ad homines specialiter pertinent, oportuerit uelari mirabilia splendida spiritualium sacramentorum? Proinde satisfactum sibi esse putet, quisquis illud quærit, cur non saltem Moyses, cui deus facie ad faciem loquebatur, cœlorum istorū rationem enarrauit.

Exod. 34

Responso ad utranq; 02

Nume. 16. 21

Exod. 33. 7

De eo quod dictum est ad eundem beatum Job, & concentū cœli quis dormire facit, & que uel qualis illa dormitio sit. Cap. XIII.

Am nunc ut ad capitulum hic & supra memoratum sermo recurat, quis est ille cœli concentus? Et quæ uel qualis est dormitio eius? Dixit enim, Et cœntum cœli quis dormire facit? Nimirum concentus concors est, & in nullo dissonans cantus, & eiusdem angelicæ cantionis omnis symphonia laus est sanctæ trinitatis, cuius uidelicet laudis summam hanc audiuius in Esaia, Sanctus, sanctus, sanctus, dominus deus exercituum, plena est omnis terra gloria eius, siue pleni sunt cœli & terra maiestate eius. Verus & pulcher concentus chordis omnibus bene extētis, & uocibus cunctis bene consonantibus, ex q̄ (sicut iam supra dictum est) eductus est coluber tortuosus omni uoce dissonus, omni symphonice contrarius, sibilator non cantor, non præcentor aut succentor, immo quantum in ipso fuit uel est, totius sacre musicæ corruptor. Quomodo illum talem cœntum cœli dominus deus dormire fecit uel facit? Nimirum deiciendo siue eiiciendo de ordine uel choro cantantium illum sæpe dictum & sæpe excrandum colubrū tortuosum, quia dum illū detexit, pacem firmauit, & cœcordiam, fecit in sublimibus suis. Pax illa, cœcordia illa, nonne dormitio est? Quid em̄ aliud nobis hominibus sancta & mystica lex repromittit, nisi securitatem illam ineffabilem sub uerbis dormitionis? Eteom̄ edetis (inquit) panē uestrū in saturitate, & absq; terrore habitabis in terra uestra. Dabo pacē in finibus uestris, dormietis & non erit qui exterreat. Et protinus ostendens, quomodo uel per quid efficiatur illa dormitio nostra. Auferā (inquit) malas bestias, & gladius non transibit terminos uestros. Malæ quippe bestie sunt maligni spiritus & malarum bestiarum caput est ille coluber, id est diabolus, quorum terminos iam transiit gladius, id est, sententia damnationis æternæ, quam supra iam diximus. Quid igitur in sermone pulchrius, in re preciosius, isto quod ait, & concentum cœli, quis dormire facit? O ter quaterq; beatus ille concentus cœli, ubi omnis multitudo & concinendo dormit, & dormiendo concinit. Sabbatizat em̄ & dormitio eius in sabbato est, ipsa requies domini, septima dies domini, & in illam requiem introiuit cum concentu interminabili, cū uoce ineffabili, cum extensione infatigabili.

Cœntus cœli concors;

Job. 32

Esa. 6.

Leuit. 26. 3

Item de eodē concentu, & de uerbis concentus siue cantionis illius, quæ apud Esaiam audiuius, sanctus sanctus sanctus dominus deus. Cap. XV.

Audiuimus (ut supra iam dictum est) uerba quædam concentus siue cantionis illius, sanctus, sanctus, sanctus dominus deus. Quæ pulcher, q̄ æqualis tenor in uerbis, q̄ certus, q̄ stabilis. Nulli gradus sunt hic, nullū momentū incrementi siue decrementi in uocibus istis. ¶ Vnde ergo gradus suos accepit inimica hæresis? Nam ac si concentus ille sic cecinisset, Sanctus, Sanctior, Sanctissimus, & pluraliter addidisset Domini & Dñi, non singlariter Dominus Deus, ita sibi gradus fecit, maxime per os Arrii, ut diceret spm̄ sanctum magnum quidem, sed filiū spiritu sancto maiorē, & deo par

Job. 3

Esa. 6.

Cæus hæreticorū discors.

deo patre minorem, Vnde (inquā) gradus istos accepit impia uel serpentina hæresis, nisi ab ipso colubro patre mendacij, quem de concentu illo manus domini propter dissonantiam ipsius eduxit, & foras misit: Iccirco talis hæreticus reus est, æterni delicti, sicut & pater ipse diabolus, qui fecit gradus istos, quibus non ascenditur ad superos, immo descenditur ad inferos. In Ozee scriptum est. Profectus est uitulorum tuus Samaria, iratus est furor meus in eis. Vsq; quo non poterunt emundari: Quia ex Israhel ipse est. Artifex fecit illū, & non est deus. Est autem hic sensus. Ne mireris quod sordes Israhel, scilicet uituli quos fecit Hieroboam, non potuerunt aut possunt emundari: quia uidelicet ipse, subauditur uitulus siue uitulorum cultus, ex Israhel est. Neq; eni aliunde hoc accepit, ut uitulum pro deo coleret, sicut Baal & Asaroth & cætera dæmoniorum portenta, de uicinis gentibus accepit, forte errantibus & per ignorantiam multis peccantibus: sed artifex fecit illū, subauditur Hieroboam siue Israhel, sciens quia non est deus, artifex (inquā) sicut manifeste scriptura dicit. Dixitq; Hieroboam in corde suo. Nunc reuertetur regnā ad domū David, si ascenderit populus iste, ut faciat sacrificia in domo domini, in Hierusalem. Et excogitato consilio, fecit duos uitulos aureos. Propter excogitationem consilij propheta siue deus artificem illum nuncupauit, quia non ignoranter, sed maliciose peccauit: & iccirco nō potuerunt peccata illa emundari, ut recederet Israhel à uitulis illis, saltem tempore unius ex regibus suis. ¶ Similiter de Arrio sciendum cæterisq; hæreticis, qui intelligere noluerunt, illum concentum cœli, & maluerunt scindere unitatem cantionis: quia non est eorū amplius illum audire concentum cœli, neq; partem aut communionem habebunt cum illis qui per planitiem siue fidei æquitatem, ab illis gradibus inæqualitatis uadunt: hinc ut dormiant & concinant, illic, iuxta illud de Canticis graduum. Illic enim ascendunt tribus, tribus domini, testimonium Israhel, ad confitendum nomini Domini, neq; enim emundari poterunt, sed inmundi erunt & in hoc seculo & in futuro, & laborabunt in æternum. Sicut laborat & ille coluber, circumductor ipsorum, perforatas nares in sudibus, & circulum habens in naribus: atq; ita nusquam sabbatizās, nusquam dormiens circuit terram, dissimulare uolens quidem, sed non ualens, fatigationem suam: dum requisitus, unde uenis, respondet & dicit, circuui terram & perambulauit eam, & maxime hoc tempore habens iram magnam, quia scit quod modicum tempus habet, & non diu illi circuire licet.

¶ Sententia beati pape Gregorij de illis cœlestibus sanctorum angelorum ordinibus qui uel quales homines cuius ordinis societatem sortiantur. Caput. XVI.

BEatus papa Gregorius, de illis cœlestibus sanctorum angelorum ordinibus loquens, & spei nostræ congaudens, quod uenturi simus ad illorum societatem, siue (ut ait ipse dominus) æqualitatem, hæc inter cætera dicit. Isti itaq; qui parua quæ capiunt, pie fratribus annunciare non desistunt, in angelorum numerū currunt. Alij secretorum cœlestium summa & capere præualent, & nunciare. Quo ergo isti (inquit) nisi inter archangelorum numerum deputantur. Alij mira faciunt, signa ualenter operantur. Quo isti, nisi ad supernarum uirtutum sortem & numerum congruunt? Nonnulli etiam de obsessis corporibus malignos spiritus uirtute orationis, & ut acceptæ potestatis eijciunt. Quo isti meritum suum, nisi inter potestatum cœlestium numerū sortiantur? Nonnulli acceptis uirtutibus cū & bonis meliores sunt, electis quoq; fratribus principantur. Quo isti sortem suā, nisi inter principatū numeros acceperunt? Nonnulli sic omnibus uicij dominantur, ut iure dñj inter homines uocentur, qualiū uni scilicet Moyse, ecce (inquit dñs) cōstitui te deū Pharaonis. Quo isti, nisi inter numeros dominationū currunt? Nonnulli hoc in munere uirtutis acceperūt, ut recte & alios iudicare possint: Quid isti, nisi throni sunt conditoris sui? Nonnulli tanta dei ac proximi dilectione pleni sunt, ut Cherubin iure nominentur. Quia enim Cherubin plenitudo scientiæ dicitur. Et PAVLO dicente, didicimus, quia plenitudo legis est dilectio, omnes qui dei & proximi charitate pleni sunt, meritorum suorum sortem inter Cherubin perceperunt. Nonnulli supernæ contemplationis facibus accensi, amando ardent, loquendo & alios accendunt, & quos

Ozee. 8.
Sordes Israhel
uituli Hieroboam.

3 Reg. 12.

Hæretici non
audiunt cœlestium
concentum.

Plal. 124.

Coluber sine
requie.
Iob. 40.

Iob. 1.

Homes ueri
in societate
ordinum
angelorum.

Exod. 7.

Roma. 13.